

УДК 338.49:911 373

DOI: 10.30857/2786-5398.2021.3.6

Іван І. Петрецький

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

**ЗНАЧЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РОЗВИТКУ
СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОЇ ЕКОНОМІКИ**

У статті проаналізовано тенденції впливу сучасної конкурентної економіки на економічний розвиток країни та встановлено, що в нових умовах господарювання важливими є пошук внутрішніх резервів для зростання соціально-економічних систем на всіх рівнях адміністративно-територіальних утворень, зокрема, соціально-економічного розвитку сільських територій на основі внутрішніх ресурсів – природних, технологічних, людських та інших чинників, спрямованих на досягнення конкурентних переваг. З'ясовано, що в сучасних реаліях розвиток сільських територій під впливом інноваційно-інвестиційних процесів досягається завдяки створенню належної інфраструктури. Такий підхід забезпечує створення привабливого інвестиційного середовища, формування інноваційної системи сільських територій, здатну забезпечити повний ланцюжок створення та поширення інновацій та нових технологій у виробництві, збільшення інвестиційно-інноваційного потенціалу сільських територій, модернізацію та зміни територіального виробництва. Визначено умови і детермінанти формування ефективного інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій, його властивостей, що виникають під впливом конкурентної економіки. Сформовано систему ендогенних та екзогенних факторів, що спрямовані на формування інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів розвитку сільських територій в Україні, серед яких основними є правові, фінансові та інвестиційні, організаційно-управлінські, психологічні та мотиваційні, економічні та консультаційні, інформаційні, кадрові, наукові, промислово-технологічні, маркетингові та соціально-економічні чинники. Окреслено напрями інституційної та організаційно-економічної трансформації, що сприятимуть формуванню дієвого інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку сільських територій.

Ключові слова: *інфраструктурне забезпечення; сільські території; інноваційно-інвестиційний процес; конкурентоспроможність; розвиток.*

Іван І. Петрецький

ГВУЗ «Ужгородский национальный университет», Украина

**ЗНАЧЕНИЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИННОВАЦИОННО-
ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ В РАЗВИТИИ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ В
УСЛОВИЯХ КОНКУРЕНТНОЙ ЭКОНОМИКИ**

В статье проанализированы тенденции влияния современной конкурентной экономики на экономическое развитие страны и отмечено, что в новых условиях управления важно найти внутренние резервы для роста социально-экономических систем на всех уровнях административно-территориальных образований, в частности, социально-экономического развития сельских территорий на основе внутренних ресурсов – природных, технологических, человеческих и других факторов, направленных на достижение конкурентных преимуществ. Установлено, что в современных реалиях развитие сельских территорий под влиянием инновационных и инвестиционных процессов достигается благодаря созданию надлежащей инфраструктуры. Такой подход обеспечивает создание привлекательной инвестиционной среды, формирование инновационной системы сельских территорий, способной обеспечить полную цепочку создания и распространения инноваций

и новых технологий в производстве, повышение инвестиционного и инновационного потенциала сельских территорий, модернизацию и изменения территориального производства. Определены условия и детерминанты формирования эффективного инфраструктурного обеспечения инновационно-инвестиционного процесса развития села, его свойства, возникающие под влиянием конкурентной экономики. Сформирована система эндогенных и экзогенных факторов, направленных на формирование инфраструктурной поддержки инновационно-инвестиционных процессов развития сельских территорий в Украине, среди которых основными являются правовые, финансово-инвестиционные, организационно-управленческие, психолого-мотивационные, экономические и консалтинговые, информационные, кадровые, научно-производственные и технологические, маркетинговые и социально-экономические факторы. Намечены направления институциональных и организационно-экономических преобразований, которые будут способствовать формированию эффективной инфраструктурной поддержки инновационного развития сельских территорий.

Ключевые слова: инфраструктурное обеспечение; сельские территории; инновационно-инвестиционный процесс; конкурентоспособность; развитие.

Ivan I. Petretskyi

Uzhhorod National University, Ukraine

**THE IMPORTANCE OF INFRASTRUCTURE SUPPORT FOR INNOVATION
AND INVESTMENT PROCESSES TO ENHANCE RURAL AREAS DEVELOPMENT
IN A COMPETITIVE ECONOMY**

The article provides insights into implications of modern competitive economy for the national economic development and argues that in the new business realia it is critical to search for internal reserves for socioeconomic growth at all levels of administrative and territorial entities including socioeconomic development of rural areas based on natural, technological, human and other factors aimed at attaining competitive advantages. The study demonstrates that in the context of innovation and investment processes, building appropriate infrastructure is the priority objective to boost rural areas development. Such approach will contribute to creating an attractive investment environment, shaping an innovative structure of rural areas able to provide a full chain of creating and disseminating innovations and new technologies in production, enhance investment and innovation capacity of rural areas, modernization and change of territorial industries. The study identifies the terms and determinants in building effective infrastructure support for facilitating innovation and investment process of rural development and its properties that arise within the competitive economy paradigm. Apart from that, the study presents a framework of endogenous and exogenous factors affecting the infrastructure support for innovation and investment processes to foster rural development in Ukraine. The following factors are discussed as the most critical ones: legal, financial, investment-based, organizational, managerial, psychological, motivational, economic, consulting, informational, professional, scientific, industrial, technological, marketing, socioeconomic, etc. The summary outlines the key vectors of institutional, organizational and economic transformation that will promote building effective infrastructure support for further innovative development of rural areas.

Keywords: infrastructure; rural areas; innovation and investment process; competitiveness; development.

Постановка проблеми. Нині розвиток світової та національної економіки визначаються новими економічними умовами, які у глобальному масштабі характеризуються зниженням темпи економічного зростання; високою волатильністю на товарному та

грошовому ринках; зростанням безробіття; зниження ефективності державної економічної політики та послабленням ролі провідних країн у світовій економіці. Проте для подолання цих негативних тенденцій традиційних інструментів для відновлення економічного зростання буде недостатньо, потрібні нові підходи, інститути та механізми, які забезпечать інноваційне зростання національної економіки та підвищать її конкурентоспроможність на світовому та внутрішньому ринках.

В умовах сьогодення глобальна конкурентоспроможність проявляється низкою рис [1], які визначають вектори економічного розвитку: 1) динамічність – ця риса характеризує швидкі зміни та непередбачуваність умов функціонування у конкурентному середовищі; 2) інноваційність – характеризує тенденції до постійних змін та впровадження нових інструментів чи методів конкурентної боротьби; 3) багатоакторність – означає радикальне розширення числа учасників конкурентної боротьби та їх зміну і модифікації, що особливо проявляється за умов обмеженості ресурсів; інтенсивність – що зумовлює зростання напруженості у відносинах, внаслідок конфлікту інтересів, а також наявність різних шляхів розвитку подій у певній ситуації; мультипросторовість, що означає, що сучасна конкуренція охоплює міжнародні ринки та включає території всіх країн.

За таких умов важливе місце посідає просторовий розвиток, зокрема розвиток сільських територій. Завдяки значному невикористаному потенціалу, який може забезпечити значні конкурентні переваги наразі сільські райони стають привабливими для інвесторів, підприємців, кваліфікованого персоналу тощо, що прямо чи опосередковано впливає на рівень розвитку не лише сіл, а й країни загалом.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання значення інфраструктурного забезпечення інвестиційних процесів та інноваційного розвитку країн та їх окремих територій сьогодні становить значний науковий інтерес. Серед зарубіжних науковців цій проблематиці приділяли увагу Т. Азатбек [18], А. Аринова [18], А. Бритько [16], Б. Вебер [10], С. Евгембердієва [18], А. Ільченко [9], А. Кузнєцова [7], О. Ойделе [4], С. Подгорська [2] та ін.

Місце інфраструктурного забезпечення у сприянні інноваційного розвитку загалом вивчали такі вітчизняні науковці: Ю. Бочарова [1], І. Вахович [21], В. Нежиборець [5], І. Паризький [23], Н. Резнікова [15], Г. Хвічія-Дуже [22] та ін. Разом із тим, визначення ролі інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів у сприянні розвитку сільських територій сучасних висококонкурентних умовах залишається висвітленим не достатньо.

Мета статті – аналіз ролі інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів у розвитку сільських територій в умовах конкурентної економіки.

Виклад основних результатів дослідження. Конкурентоспроможність сільських територій є невід'ємною частиною конкурентоздатності регіону й країни. Водночас, її формування має специфічні риси, зумовлені особливостями сільського соціально-економічного середовища, визначається інституційними, екологічними, функціональними та адміністративно-економічними особливостями їх територіального розвитку. Основними такими ознаками є низькодиверсифікована промислова структура сільської економіки, низька чутливість до інновацій через віддаленість від науково-технічних центрів, обмежене відтворення трудових ресурсів, низький приплив міграцій та низький розвиток сільських соціальних мереж [2, с. 2].

Проте формування конкурентоспроможності сільської території розглядається – організація соціально-економічного простору сільських територій таким чином, щоб забезпечити максимальне перетворення наявних ресурсів (потенційних) в економічний та соціальний ефект (капітал), зберігаючи при цьому екологічну рівновагу та забезпечуючи покращення якості життя сільського населення. При цьому першочергове значення має формування інфраструктурного

забезпечення, необхідного для забезпечення не лише мінімальних потреб сільського населення, а головним чином – інноваційно-інвестиційного процесу. Його важливість підтверджується зростаючою увагою науковців та міжнародних організацій до розвитку інфраструктури, які часто використовують цей аспект як параметр для вимірювання економічного розвитку та конкурентоспроможності кожної країни в глобальному масштабі [3; 4].

Світова практика підтверджує, що в умовах глобальної конкуренції неминуче виграє той, хто володіє розвинутою інфраструктурою розробки та реалізації інновацій, та створив найефективніший механізм інноваційної діяльності [5]. При цьому переважне становище займає той, хто має розвинуту інфраструктуру сприяння і забезпечення інноваційної діяльності, представлену рядом суб'єктів, які комплексно та у взаємодії оперативної і гнучко можуть сприяти реалізації та впровадженню необхідних інновацій. Наявність розвинутої інноваційної інфраструктури є умовою ефективної інноваційної діяльності підприємств, основним інструментом і механізмом інноваційної економіки та базовою її складовою, розширення інноваційного потенціалу суспільства [6, с. 66].

Розвиток інфраструктурного забезпечення розглядається як механізм, що підвищує якість життя суспільства. З економічної точки зору розвиток інфраструктури може вплинути на розширення виробництва, рівень зайнятості, продуктивність праці та дохід, а також створити додаткову вартість. Розвиток інфраструктури також може сприяти політичній інтеграції та зменшити суспільні географічні прогалини. Відповідно, формування інфраструктурного забезпечення загалом, та інноваційно-інвестиційної інфраструктури зокрема, спрямований на реалізацію низки функцій, спрямованих досягнення як економічних, так і соціальних ефектів.

До основних функцій інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій, націлених на підвищення їх конкурентоспроможності, належать:

- підтримка, встановлення та сприяння налагодженню взаємозв'язків між складовими елементами реалізації інноваційно-інвестиційного процесу;
- взаємодія та координація діяльності окремих підсистем інноваційної системи держави та сільських територій;
- активізація науково-інноваційної діяльності за рахунок залучення фінансових ресурсів, спрямованих на прискорення інноваційного процесу з перетворення новаторської ідеї у інноваційний товар чи послугу;
- зростання рівня інноваційності аграрних підприємств, які складають основу економіки сільських територій;
- підтримка суб'єктів господарювання у науково-інноваційній, виробничо-господарській, технологічній, фінансово-кредитній та інформаційній діяльності;
- консультативне, кадрове та страхове забезпечення інноваційної та інвестиційної діяльності;
- проведення сертифікації та стандартизації продукції, що є інноваційною для підприємства;
- мінімізація ризику шляхом диверсифікації учасників інноваційно-інвестиційної діяльності;
- організаційно-регуляторний вплив на усі елементи інноваційно-інвестиційного процесу;
- модернізація провідних галузей народногосподарського комплексу сільських територій;
- розширене відтворення виробництва, пов'язане із досягненням соціально-економічних ефектів.

Відповідно, поділяючи на думки А.І. Кузнецової [7], Дж. Делмона [8], А.Н. Ільченко [9], Б. Вебера [10] та інших науковців [11–13], вважаємо, що інфраструктурне забезпечення впливає на:

1. Економічний розвиток – на основі розвитку виробництва, зростання продуктивності, підвищення ефективності розподілу, ефективного використання обмежених ресурсів та шляхом активізації підприємницької та інноваційної активності населення тощо. Сучасний незадовільний стан розвитку вітчизняної інфраструктури в цілому та інноваційної інфраструктури зокрема неминуче призводить до порушення протікання виробничих процесів та негативно впливає на ділову активність.

2. Соціальний розвиток – за рахунок підвищення рівня та якості життя населення, зниження соціальної напруженості у суспільстві, уваги до розвитку та зростання людського капіталу, духовно-морального потенціалу суспільства, стимулювання позитивних демографічних змін; відтворення робочої сили, що відповідає якісним потребам; поліпшення і збереження фізичного здоров'я населення тощо.

3. Підвищення рівня конкурентоспроможності – шляхом синергічного ефекту за рахунок поєднання соціальних, економічних та інших ефектів, що сприятимуть функціонуванню та розвитку інфраструктури.

4. Розвиток міжнародних економічних відносин – шляхом розвитку інтернаціоналізації, а саме через збільшення фінансових та зовнішньоторговельних потоків, зменшення транспортних та інших трансакційних витрат); нарощення обсягів інвестиційних ресурсів, розширення сфер діяльності та підвищення активності глобальної взаємодії.

Загалом вплив інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій в сучасних конкурентних умовах можна представити схематично на рис. 1.

Проте варто ураховувати, що формування інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій є складним процесом, а його ефективність залежить від дії низки зовнішніх і внутрішніх чинників, а також специфічних властивостей інфраструктурного забезпечення у межах сільських територій.

У зовнішньому середовищі постійно протікають динамічні процеси, частина яких відкриває нові можливості для розвитку системи, створює для неї сприятливі умови, тоді як інша частина, навпаки, створює додаткові труднощі й обмеження. Під внутрішніми чинниками розуміється сукупність притаманних економічній системі елементів, які визначають процеси її життєдіяльності. Вони можуть містити в собі потенціал, який дає можливість економічній системі функціонувати, виживати та розвиватися в певному проміжку часу, хоча, якщо вони не забезпечують оптимального функціонування системи, можуть стати джерелом проблем [14, с. 50].

Щодо чинників зовнішнього впливу, найважливішими глобальними факторами, які чинять системний вплив на можливості формування інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційних трансформацій країни та окремих їх територій на сучасному етапі розвитку світового господарства, Н.В. Резнікова [15], А.С. Бритько [16], Ю.Г. Бочарова [17] та інші вчені [18; 19] виділяють наступні:

1. Перехід до постіндустріального суспільства, що передбачає стрімкий розвиток високотехнологічного виробництва та інноваційної діяльності.

2. Глобалізація, яка супроводжується посиленням глобальної взаємодії та зміною характеру взаємозалежності країн. Основними формами взаємодії є співробітництво та конкуренція. Зміна характеру взаємозалежності країн проявляється у різнопорядкованості, складності, ієрархічності, децентралізованості, багаторівневості зв'язків та спричиненими ними наслідками [1].

3. Зростання дефіциту ресурсів національних та глобальної економіки загалом;
4. Соціальні, економічні, екологічні та політичні особливості розвитку країн, включаючи розвиток інфраструктури та рівень конкурентоспроможності;
5. Посилення процесу урбанізації та ігнорування ролі сільських територій у розвитку країн тощо.

Джерело: складено автором.

Рис. 1. Роль інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій в сучасних конкурентних умовах

Зважаючи на це, інфраструктурне забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу для гарантування вказаних вище ефектів зі стимулювання розвитку сільських територій в умовах сучасної конкурентної економіки має володіти такими властивостями як:

1) адаптивність – урахування в процесі формування інфраструктурного забезпечення існуючих на глобальному, національному та місцевому рівні вимог, обмежень та можливостей, що формуються у екзогенному та ендогенному середовищі по відношенню до інноваційної інфраструктури [1];

2) застосування різних інструментів, методів, заходів щодо сприяння створення необхідного інфраструктурного забезпечення, але які призводять до розвитку, за різними кількісними та якісними параметрами [20];

3) керованість – інфраструктурне забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів останнім часом є елементом національної політики чи програми інноваційного розвитку та відповідно стимулом соціально-економічного розвитку та зростання;

4) мультипросторовість, яка передбачає, що інфраструктурне забезпечення не може обмежуватися лише сільськими територіями, а має регіональний, національний та міжнародний рівні. Інфраструктурне забезпечення сільських територій має бути складовою і регіональної системи інноваційного розвитку, і державної інноваційної системи, тобто забезпечувати виконання завдання щодо організаційного підпорядкування; здійснювати налагодження зв'язків з міжрегіонального координування [21];

5) наявність низки учасників інфраструктурного забезпечення: місцева, регіональна, національна влада, міжнародні урядові та неурядові організації, представники вітчизняного та іноземного бізнесу, наукові, освітні та науково-дослідні установи, громадяни;

6) необхідність інклюзивного розвитку, що передбачає систематизацію основних напрямів соціального, економічного, екологічного, політичного, інноваційно-технічного розвитку.

Серед обставин, які є принципово важливими для успішного досягнення формування інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій, державна політика повинна бути спрямована на активну співпрацю з фінансовим, підприємницьким, виробничим та науковим секторами провідних галузей економіки сільських територій [22, с. 36-37].

Успішне співробітництво органів влади різних рівнів, підприємницьких та інвестиційних структур, наукового сектору повинно бути орієнтоване на активну взаємодію на шляху досягнення єдиної мети – підвищення соціально-економічних трансформацій сільських територій та за рахунок:

- реалізації на місцях плану національної інноваційної політики та регіональної інноваційної стратегії;

- співробітництва та міжтериторіальної та міжрегіональної кооперації технологічних та промислових кластерів;

- участь у спільних інноваційних і науково-технологічних проектах та пошукових наукових дослідженнях із залученням наявних у межах сільської ресурсів;

- оптимальне використання бюджету сільських територій для забезпечення інноваційного економічного розвитку;

- узгодження роботи центральних органів державного управління, відповідальних за розвиток і реалізацію національної інноваційної політики (міністерств, національних агентств) із місцевими адміністраціями тощо;

- активної позиції місцевого малого та середнього бізнесу, що досягається за рахунок політики сприяння за рахунок пільгового оподаткування, кредитування тощо.

Таким чином, завдяки злагодженій роботі учасників інвестиційної та інноваційної діяльності, представників місцевого самоврядування, підприємницького сектору та громадськості за вказаними напрямками можливо гарантувати:

- упорядкування роботи технопарків, створення сучасних наукових лабораторій при корпораціях, сучасної інфраструктури й інформаційних банків, спеціальних фондів інноваційного розвитку із залученням інституційних інвесторів, комерційних банків та некомерційних фінансових установ;
- створювати та підтримувати діяльність виробничо-технологічних, інноваційних і наукових структур (технопарків, інноваційно-технологічних центрів, наукових парків, академістечок, бізнес-інкубаторів, інноваційно-технологічних та інжинірингових фірм, підприємств, що виробляють імпортозамінну продукцію та працюють у сфері трансферу технологій) у межах сільських територій;
- розвивати експертні (створення та підтримка діяльності експертних науково-дослідницьких центрів, надання експертних висновків для зацікавлених сторін тощо) та інформаційні системи (сприяння діяльності аналітично-статистичних центрів, інформаційних баз, консультаційних центрів тощо);
- сприяти реалізації замкненого інноваційного циклу від ідеї до виробництва й комерціалізації (застосування) високотехнологічних продуктів і технологій, яка буде реалізувати послідовність «ідея – проект – інновація» у рамках сільських територій;
- організовувати й проводити попередню експертизу комплексної науково-технічної діяльності, інноваційних та інвестиційних проектів;
- вести стандартизацію інвестиційно-інноваційної діяльності відповідно до міжнародних стандартів і норм;
- налагоджувати співробітництво з міжнародними фінансовими організаціями, різного роду урядовими та неурядовими організаціями іноземних держав щодо залучення інвестицій та фінансування в економіку сільських територій;
- реалізація спільних міжнародних інноваційних та інвестиційних проектів і програм тощо [23, с. 74].

Висновки. Постійні зміни в глобальній висококонкурентній економіці й пристосування до цих трансформації як держав, так і економічних агентів, вимагає нових підходів до створення інфраструктурних компонентів розвитку територій та держав в цілому. Зважаючи на те, що дедалі більше країн світу шукають внутрішні резерви зростання, нині актуалізується питання розвитку сільських територій як головного чинника піднесення національних економік. При цьому ключового значення набуває формування дієвого інфраструктурного забезпечення інноваційно-інвестиційного процесу розвитку сільських територій, спрямованого на створення привабливого інвестиційного середовища, формування інноваційної системи сільських територій, здатної забезпечити повний ланцюг створення й поширення інновацій та нових технологій у виробництво, підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу сільських територій, модернізацію та зміни структури територіального виробництва. Реалізація вказаного завдання відкриває перспективи подальших наукових досліджень.

References

Література

1. Bocharova, Yu. N. (2018). Determinanty ta imperatyvy rozvytku innovatsiinoi infrastruktury natsionalnoi ekonomiky v umovakh hlobalizatsii [Determinants and imperatives for the development of innovation infrastructure of the national economy in the context of globalization]. <i>Problemy ekonomiky</i> , No. 2,	1. Бочарова Ю. Г. Детермінанти та імперативи розвитку інноваційної інфраструктури національної економіки в умовах глобалізації. <i>Проблеми економіки</i> . 2018. № 2. С. 51–57.

P. 51–57 [in Ukrainian].

2. Podgorskaya, S., Schitov, S. (2020). Model for assessing the competitiveness of rural areas in the region in the new economic conditions. *E3S Web of Conferences*, 210, 14001. URL: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2020/70/e3sconf_its2020_14001.pdf.

3. Opawole, A., Bababola, J. O., Babatunde, S.O. (2012). Evaluation of the contribution of construction professionals in budgeting for infrastructure development in Nigeria. *International Journal of Sustainable Construction Engineering & Technology*, No. 3 (2), P. 83–95.

4. Oyedele, O. A. (2012). The challenges of infrastructure development in democratic governance. *Proceedings of The Construction Economics and Management*, No. 1, P. 1–15. URL: https://www.fig.net/resources/proceedings/fig_proceedings/fig2012/papers/ts01c/TS01C_oyedele_6119.pdf.

5. Nezhyborets, V. (2007). Innovatsiina infrastruktura: problemy, perspektyvy, rishennia [Innovation infrastructure: problems, prospects, solutions]. *Teoriya i praktyka intelektualnoji vlasnosti*, No. 5, P. 60–69 [in Ukrainian].

6. Khvichia-Duve, H. R. (2017). Rozvytok innovatsiinoi infrastruktury v umovakh intehratsiinykh protsesiv [Development of innovation infrastructure in the conditions of integration processes]. *Rozvytok osvity, nauky, ekonomiky v umovakh intehratsiinykh protsesiv: materialy vseukr. nauk.-prakt. konf.* Vinnytsia: VNNIE TNEU. P. 65–67 [in Ukrainian].

7. Kuznetsova, A. I. (2007). Investitsii, v sozdaniye i razvitiye infrastruktury [Investments in the creation and development of infrastructure]. Ed. A. Yu. Egorov. Moscow: Publisher "Paleotip", 268 p. [in Russian].

8. Delmon, Dzh. (2010). Gosudarstvenno-chastnoye partnerstvo v infrastrukture: prakticheskoye rukovodstvo dlya organov gosudarstvennoy vlasti [Public-private partnership in infrastructure: a practical guide for public authorities]. Krasnoarmeysk: GEO-TEK, 2010. 154 p. [in Russian].

9. Ilchenko, A. N., Ma TSzyun (2012). Integralnaya otsenka urovnya razvitiya sotsialno-ekonomicheskoy infrastruktury regiona. Sovremennyye naukoemkiye tekhnologii [Integral assessment of the level of development of the socio-economic infrastructure of the region. Modern high technologies]. *Ekonomicheskoye*

2. Podgorskaya S., Schitov S. Model for assessing the competitiveness of rural areas in the region in the new economic conditions. *E3S Web of Conferences*. 2020. 210. 14001. URL: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2020/70/e3sconf_itse2020_14001.pdf.

3. Opawole A., Bababola J. O., Babatunde S. O. Evaluation of the contribution of construction professionals in budgeting for infrastructure development in Nigeria. *International Journal of Sustainable Construction Engineering & Technology*. 2012. 3 (2). P. 83–95.

4. Oyedele O. A. The challenges of infrastructure development in democratic governance. *Proceedings of The Construction Economics and Management*. 2012. 1. P. 1–15. URL: https://www.fig.net/resources/proceedings/fig_proceedings/fig2012/papers/ts01c/TS01C_oyedele_6119.pdf.

5. Нежиборець В. Інноваційна інфраструктура: проблеми, перспективи, рішення. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2007. № 5. С. 60–69.

6. Хвiчiя-Дувe Г. Р. Розвиток iнновацiйноi iнфраструктури в умовах iнтеграцiйних процесiв. *Розвиток освiти, науки, економiки в умовах iнтеграцiйних процесiв: матерiали всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Вiнниця, 20 квiт. 2017 р.). Вiнниця: ВННIE ТНЕУ, 2017. С. 65–67.

7. Кузнецова А. И. Инвестиции, в создание и развитие инфраструктуры: монография. Общ. ред., д-ра экон. наук, проф., засл. деят. науки РФ А. Ю. Егорова. М.: Издательство "Палеотип", 2007. 268 с.

8. Делмон Дж. Государственно-частное партнёрство в инфраструктуре: практическое руководство для органов государственной власти. Ред. рус. версии: К. Бош и др. Красноармейск: GEO-ТЭК, 2010. 154 с.

9. Ильченко А. Н., Ма Цзюнь. Интегральная оценка уровня развития социально-экономической инфраструктуры региона. Современные наукоёмкие технологии. *Экономические науки. Региональное приложение*. 2012.

- nauki. Regionalnoye prilozheniye*, No. 4 (32), P. 37–42 [in Russian].
10. Weber, B., Staub-Bisang, M., Alfen, H. W. (2016). Infrastructure as an asset class: investment strategy, sustainability, project finance and PPP. 2nd ed. Chichester, West Sussex: John Wiley & Sons. 408 p.
11. Sustainable Infrastructure for Competitiveness and Inclusive Growth: IDB Infrastructure Strategy (November 2013). *Inter-American Development Bank – IADB.org*. URL: <http://idbdocs.iadb.org/wsdocs/getdocument.aspx?docnum=38579555>.
12. Competitive Advantage of Sustainable Infrastructure. URL: <http://3gf.dk/en/events/3gf-2014/ideas-lab/creating-a-competitive-advantage-for-resilient-infrastructure-in-the-financial-market/>.
13. Infrastructure 100: World Markets Report / Editors: J. Kjorstad, L. Jablonski, D. Wolfe. KPMG International Cooperative ("KPMG International"), November 2014. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2014/11/infrastructure-100-world-markets-report-v3.pdf>.
14. Gholba, T. T. (2019). Chynnyky investycijno-innovacijnogho rozvytku aghrarnogho vyrobnyctva: klasyfikacija ta stupinj vplyvu [Factors of investment and innovative development of agricultural production: classification and degree of influence]. *Prychornomorsjki ekonomichni studiji*, Iss. 43, P. 49–53 [in Ukrainian].
15. Reznikova, N. V. (2014). The paradigm of economic independence of lands in the minds of globalization. Extended abstract of doctor's thesis. Kyiv, 2014. 39 p. [in Ukrainian].
16. Britko, A. S. (2013). Teoreticheskiye osnovy otsenki effektivnosti proyektov innovatsionnogo razvitiya ekonomicheskikh sistem: faktory, problemy, metodicheskiye podkhody, printsipy [Theoretical foundations for evaluating the effectiveness of projects for the innovative development of economic systems: factors, problems, methodological approaches, principles]. *Vestnik Leningradskogo gosudarstvennogo universiteta im. A.S. Pushkina. Ser. "Ekonomika"*, No. 1 (Vol. 6), P. 97–110 [in Russian].
17. Bocharova, Yu. H. (2018). Konceptualjni zasady upravlinnja rozvytkom innovacijnoji infrastruktury Ukrajinny v umovakh ghlobaljnoji konkurenciji № 4 (32). С. 37–42.
10. Weber B., Staub-Bisang M., Alfen H. W. Infrastructure as an asset class: investment strategy, sustainability, project finance and PPP. 2nd ed. Chichester, West Sussex: John Wiley & Sons, 2016. 408 p.
11. Sustainable Infrastructure for Competitiveness and Inclusive Growth: IDB Infrastructure Strategy (November 2013). *Inter-American Development Bank – IADB.org*. URL: <http://idbdocs.iadb.org/wsdocs/getdocument.aspx?docnum=38579555>.
12. Competitive Advantage of Sustainable Infrastructure. URL: <http://3gf.dk/en/events/3gf-2014/ideas-lab/creating-a-competitive-advantage-for-resilient-infrastructure-in-the-financial-market/>.
13. Infrastructure 100: World Markets Report. Editors: J. Kjorstad, L. Jablonski, D. Wolfe. KPMG International Cooperative ("KPMG International"). November 2014. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2014/11/infrastructure-100-world-markets-report-v3.pdf>.
14. Голба Т. Т. Чинники інвестиційно-інноваційного розвитку аграрного виробництва: класифікація та ступінь впливу. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 43. С. 49–53.
15. Резнікова Н. В. Парадигма економічної незалежності країн в умовах глобалізації: автореф. дис. ... доктора екон. наук: 08.00.02. Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. К., 2014. 39 с.
16. Бритько А. С. Теоретические основы оценки эффективности проектов инновационного развития экономических систем: факторы, проблемы, методические подходы, принципы. *Вестник Ленинградского государственного университета им. А.С. Пушкина. Сер. "Экономика"*. 2013. № 1 (Том 6). С. 97–110.
17. Бочарова Ю. Г. Концептуальні засади управління розвитком інноваційної інфраструктури України в умовах

- [Conceptual principles of management of development of innovation infrastructure of Ukraine in the conditions of global competition]. *Stalyj rozvytok ekonomiky*, No. 2 (39), P. 52–60 [in Ukrainian].
18. Yegemberdiyeva, S., Azatbek, T., Arinova, A. (2012). Model otsenki effektivnosti innovatsionnoy infrastruktury Kazakhstana [Model for assessing the effectiveness of the innovation infrastructure of Kazakhstan]. *Aktualni problemy ekonomiky*, No. 12 (138), P. 340–346 [in Ukrainian].
19. Preobrazovaniye nashego mira: Povestka dnya v oblasti ustoychivogo razvitiya na period do 2030 goda. Rezolyutsiya, prinyataya General'noy Assambleyey 25.09.2015. URL: <http://www.un.org/ru/documents/ods.asp?m=A/RES/70/1> [in Russian].
20. Bocharova, Yu. H. (2018). Mekhanizm upravlinnja rozvytkom innovacijnoji infrastruktury Ukrajinny v umovakh gholbaljnoji konkurenciji [Mechanism of managing the development of the innovative infrastructure of Ukraine in the minds of global competition]. *Visnyk Pryazov'skogo derzh. tekhn. un-tu. Ser.: Ekonomichni nauky*, No. 35, P. 147–153 [in Ukrainian].
21. Vakhovych, I. M. (2007). Finansova polityka stalogo rozvytku rehionu: metodologhija formuvannja ta mekhanizmy realizaciji [Financial policy of steel development in the region: methodology of formulating and mechanisms of implementation]. Lucjk: Nadstyr'ja, 468 p. [in Ukrainian].
22. Khvichija-Duve, H. R. (2020). Management of development of innovative infrastructure of enterprises of the agrarian sector of the Ukrainian economy: Doctor's thesis: ZUNU, 224 p. [in Ukrainian].
23. Paryzkyj, I. V. (2017). Instytucijno-infrastrukturne zabezpechennja innovacijno-tekhnologhichnogho rozvytku ekonomiky Ukrajinny [Institutional and infrastructure securing the innovative and technological development of the economy of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpryjemnyctva*, No. 1, P. 69–74 [in Ukrainian].
- глобальної конкуренції. *Сталий розвиток економіки*. 2018. № 2 (39). С. 52–60.
18. Егембердиева С., Азатбек Т., Аринова А. Модель оценки эффективности инновационной инфраструктуры Казахстана. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 12 (138). С. 340–346.
19. Преобразование нашего мира: Повестка дня в области устойчивого развития на период до 2030 года. Резолюция, принятая Генеральной Ассамблеей 25.09.2015. URL: <http://www.un.org/ru/documents/ods.asp?m=A/RES/70/1>.
20. Бочарова Ю. Г. Механізм управління розвитком інноваційної інфраструктури України в умовах глобальної конкуренції. *Вісник Приазовського держ. тех. ун-ту. Сер.: Економічні науки*. 2018. № 35. С. 147–153.
21. Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2007. 468 с.
22. Хвiчiя-Дувe Г. Р. Управління розвитком інноваційної інфраструктури підприємств аграрного сектора економіки України: дис. ... д-ра філос.: 073 – Менеджмент. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 224 с.
23. Паризький І. В. Інституційно-інфраструктурне забезпечення інноваційно-технологічного розвитку економіки України. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2017. № 1. С. 69–74.